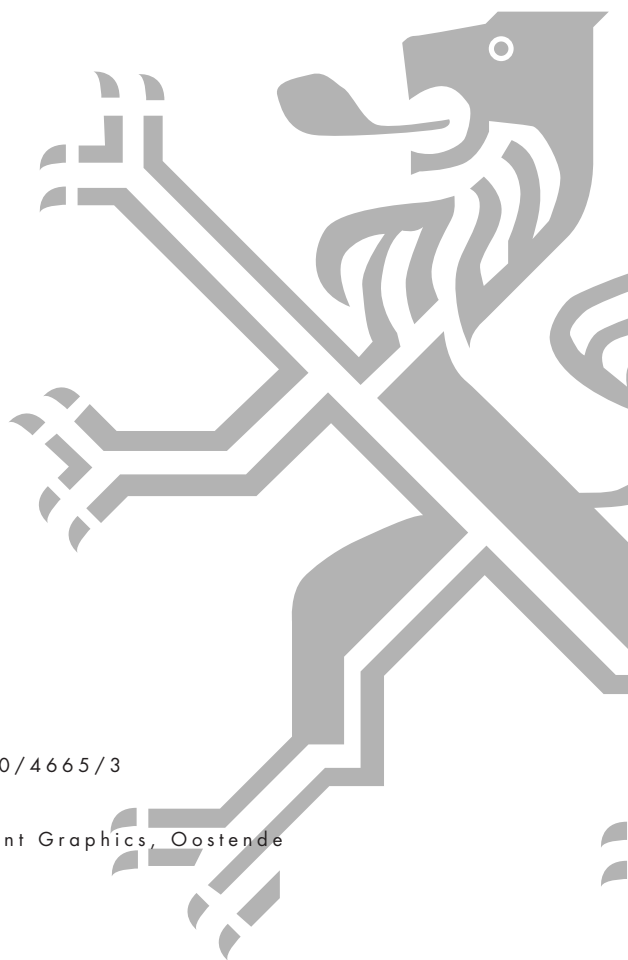

Aanbeveling van de
Vlaamse sociale partners inzake
het Vlaamse actieplan in uitvoering van
de Europese Richtsnoeren 2000

aanbeveling

Brussel, 19 januari 2000

D/2000/4665/3

Gedrukt door Goekint Graphics, Oostende

1.	Inleiding	5
2.	Vrijwilligheid vs. wettelijke verplichtingen	9
	2.1 De bijdrage van de Vlaamse sociale partners	9
	2.2 De uitvoering van het Vlaamse Actieplan 1999	11
3.	Verbeteren van de inzetbaarheid	12
	3.1 Bestrijding jeugdwerkloosheid en voorkoming langdurige werkloosheid	12
	3.2 Overgang van passieve naar actieve maatregelen	14
	3.3 Oudere werknemers	18
	3.4 Het bevorderen van een voor iedereen openstaande arbeidsmarkt	19
	3.5 Vergemakkelijking van de overgang van school naar werk	19
4.	Ontwikkelen van ondernemerschap	23
	4.1 Vergemakkelijken van het oprichten en besturen van ondernemingen	23
	4.2 Benutting van nieuwe mogelijkheden voor het scheppen van banen	24

5.	Bevorderen van het aanpassingsvermogen van de ondernemingen en hun medewerkers	25
5.1	Permanente vorming voor werknemers	25
6.	Versterken van het gelijke kansenbeleid voor mannen en vrouwen	29
6.1	Gender mainstreaming	29
6.2	Bestrijding discriminatie tussen mannen en vrouwen	29
6.3	Combinatie gezin en arbeid	30
6.4	Vergemakkelijken van de herintreding op de arbeidsmarkt	30

1. Inleiding

Op de Europese Raad van Helsinki werd een formeel voorstel neergelegd voor de tenuitvoerlegging van de nieuwe Europese Richtsnoeren 2000.

Er werden geen nieuwe richtsnoeren voorgesteld, wel werden verduidelijkingen en minimale aanpassingen aangegeven :

- Aan de richtsnoeren 1 en 2 werd toegevoegd “met het oog op de effectieve integratie op de arbeidsmarkt”.
- De sociale partners worden verzocht om de doelgroep van richtsnoer 1 en 2 op te nemen in hun acties (richtsnoer 5).
- Er wordt meer nadruk gelegd op het streefcijfer voor permanente vorming.
- Bij het thema “overgang van school naar werk” wordt explicieter verwoord dat men leerlingen en leerkrachten in staat moet stellen om computervaardigheden te verwerven (richtsnoer 8).
- Het thema ondernemerschap moet opgenomen worden in de leerplannen van het onderwijs en men vraagt ook aandacht voor de opleidingen voor starters.
- Er wordt duidelijker verwezen naar rol van de partners op regionaal en lokaal niveau. Ook de rol van de publieke bemiddelingsdiensten wordt meer in de verf gezet (richtsnoer 1, 2 en 12).
- Er wordt een duidelijke link gelegd tussen het moderniseren van de arbeidsmarkt en het geven van vorming en bijscholing (richtsnoer 15).
- In richtsnoer 22 betreffende de herintrede op de arbeidsmarkt werd een inleiding toegevoegd om het doel van de richtsnoer duidelijk te maken.

De Europese Commissie heeft eveneens een aanbeveling geformuleerd over de implementatie van de nationale actieplannen en ze formuleerde een aantal spe-

cifiekke bemerkingen over het Belgische actieplan :

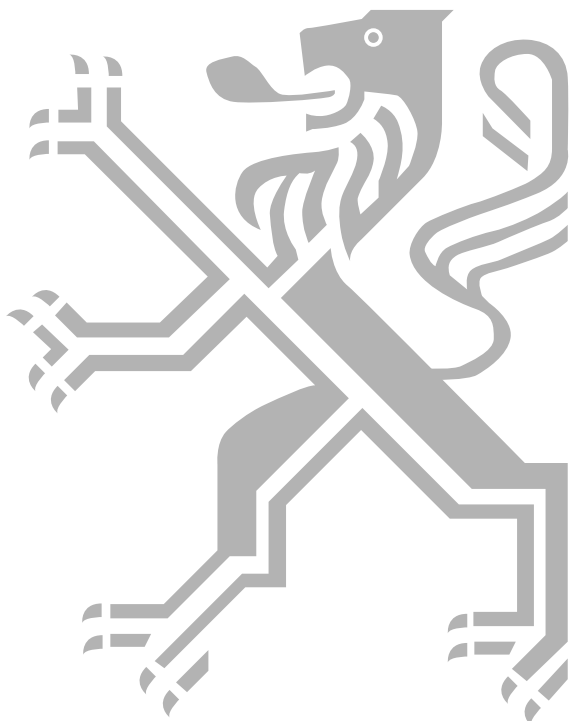
- België moet het preventieve beleid versterken en volledig voldoen aan de richtsnoeren 1 en 2 en werkloze jongeren en volwassen werklozen effectieve maatregelen bieden ter vergroting van hun inzetbaarheid voordat ze respectievelijk zes en twaalf maanden werkloos zijn.
- De belemmeringen in de belastings- en uitkeringsstelsels die de arbeidsmarktparticipatie van met name vrouwen en oudere werknemers kunnen ontmoedigen, onderzoeken. Het bestaande beleid dat de vervroegde uittreding van werknemers vergemakkelijkt moet herdacht worden en dient de meest geschikte beleidsopties te overwegen om vroegtijdige uittreding te voorkomen en het in dienst nemen van ouderen te bevorderen.
- Er moet een coherente strategie uitgewerkt worden om het werkgelegenheidspotentieel van de dienstensector volledig te benutten.
- De samenwerking tussen de verschillende autoriteiten moet versterkt worden.

Geheel in de traditie van de SERV inzake de invulling van de Europese Richtsnoeren (cfr. Aanbeveling over het arbeidsmarktbeleid 1999), wil de Raad van de SERV een aanbeveling geven voor een Vlaams actieplan 2000 op basis van een stand van zaken van de uitvoering van het actieplan 1999 en op basis van de huidige dynamiek op de arbeidsmarkt.

Wat betreft de dynamiek op de arbeidsmarkt, verschuift de aandacht van het beleid van het bestrijden van de werkloosheid naar het *verhogen van de deelname aan de werkgelegenheid*. Een aantal elementen liggen aan de grondslag hiervan :

- de krapte op de arbeidsmarkt;
- de dalende werkloosheidscijfers;
- de lagere arbeidsparticipatiecijfers in Vlaanderen ten opzichte van Europa, vooral van oudere werknemers.

In deze aanbeveling worden eerst de concrete engagementen in 1999 van de Vlaamse sociale partners overlopen en worden nadien kort enkele opmerkingen over de uitvoering van het Vlaamse actieplan voor 1999 aangegeven. Vervolgens worden de aanbevelingen voor het actieplan 2000 gedaan, geordend volgens de vier pijlers van de Europese Richtsnoeren.

2. Het Vlaamse actieplan 1999

2.1 De bijdrage van de Vlaamse sociale partners

In het Vlaamse actieplan 1999 hebben de Vlaamse sociale partners een aantal concrete engagements genomen. Hierna worden kort de verschillende acties overlopen.

De Vlaamse sociale partners zullen periodiek een ronde tafel organiseren over de knelpuntberoepen. Samen met de VDAB, de werkgelegenheidsbureaus en de sectoren zal gezocht worden naar meer eenvormigheid en duidelijkheid m.b.t. de knelpuntvacatures en beroepen.

Na de eerste rondetafel in 1998 werd in 1999 medewerking verleend aan de studiedag van de VDAB en de Administratie Werkgelegenheid met een ontmoeting tussen de VDAB, sectoren en de STC's, waarop de knelpunten en problemen van de sectoren aan bod kwamen.

Verder zal in samenwerking met het Steunpunt WAV en met de medewerking van een aantal deskundigen de methodiek inzake knelpuntberoepen verder onderzocht worden. In het voorjaar van 2000 zal over dit onderwerp een seminarie plaatsvinden.

Met de steun van de Vlaamse overheid engageren de Vlaamse sociale partners zich tot een uitbreiding van het project beroepsprofielen. Ze houden zich voor om binnen dit project een publiek toegankelijke databank hierover op te zetten. Het project beroepsprofielen wordt steviger onderbouwd en gestructureerd.

Tevens zal de coördinatiefunctie en meldfunctie van de SERV op dit domein worden opgenomen. Er zullen beroepsstructuren van diverse sectoren worden opgesteld, de profielen van derden zullen worden gescreend en er zullen een groter aantal profielen jaarlijks opgemaakt worden. In dit kader zal worden gestreefd naar protocols met de sectoren en een globaal afsprakenkader met alle betrokken actoren. De eerste ontwerpen voor een publiek toegankelijke databank werden gemaakt.

De sociale partners engageren zich om op basis van het nieuwe kader voor deeltijds leerplichtigen een dynamiek teweeg te brengen, niet alleen in de sectoren waar het stelsel van het werknemersleerlingenwezen reeds een zekere traditie heeft, maar ook in die sectoren die dit stelsel nog niet kennen.

Een deel van de VESOC-middelen voor deeltijds leerplichtigen werden toevertrouwd aan de SERV. Er werd in het najaar van 1999 een schriftelijke oproep gedaan aan de sectoren om projecten op te zetten voor trajectbegeleiding van deeltijdse leerplichtigen. Zes sectoren hebben reeds een project ingediend.

De Vlaamse sociale partners zullen de nodige initiatieven nemen om het leeftijdsbewust personeelsbeleid te promoten op basis van "best practices" in bedrijven.

In de SERV lopen momenteel twee onderzoeken over dit onderwerp. In het voorjaar van 2000 zal een studiedag gehouden worden waarop de resultaten van deze onderzoeken worden voorgesteld. Daarenboven zal er een SERV-rapport opgesteld worden met daarin een aantal "best practices".

De Vlaamse sociale partners zullen zich verder inzetten om bedrijven aan te moedigen tot het opstellen van opleidingsplannen en zullen bovendien een initiatief nemen om de bestaande ideeën over jobrotatie te verspreiden en nieuwe initiatieven aan te moedigen.

Na de studiedag in het najaar van 1998 werd het onderwerp “opleidingsplannen” aangekaart via sensibilisering en vorming binnen de verschillende organisaties. Het onderwerp zal verder aan bod komen in de strategische werkgroep van ESF 3 zwaartepunt 3, waarvan de SERV inhoudelijk regisseur is.

Na de studiedag in mei 1999 over jobrotatie, wordt de handleiding over de methodiek van jobrotatie momenteel verspreid bij bedrijven en intermediairen. Jobrotatie wordt eveneens als methodiek gebruikt door de projectontwikkelaars van de verschillende STC's zodanig dat er verschillende projecten in de opstartfase zijn.

2.2 De uitvoering van het Vlaamse Actieplan 1999

De Raad merkt op dat er nog geen monitoringinstrument bestaat om de uitvoering van het Vlaams Actieplan op te volgen. Momenteel worden de gegevens niet systematisch verzameld en bovendien werden niet voor alle maatregelen indicatoren ontwikkeld.

De sociale partners vragen verder dat een aantal engagementen die in het actieplan 1999 werden opgenomen en tot op heden nog geen uitvoering kenden, voortsnog uitgevoerd zouden worden. Het betreft hier met name :

- het VESOC-actieplan gehandicapten gericht op de bevordering van de tewerkstelling in het Normaal Economisch Circuit (NEC);
- het omschrijven van levenslang leren om te komen tot een Vlaams streefcijfer voor de participatie en een systeem van monitoring;
- een permanent monitoringsysteem vanuit man/vrouwperspectief.

De voorstellen hieromtrent zullen worden hernomen in de aanbeveling voor het Vlaams Actieplan 2000.

3. Verbeteren van de inzetbaarheid

3.1 Bestrijding jeugdwerkloosheid en voorkoming langdurige werkloosheid

Omwille van het nieuwe beleid inzake de startbanen dient het Vlaams beleid voor richtsnoer 1 een aangepaste invulling te krijgen.

De grootste knelpunten bij de trajectbegeleiding situeerden zich bij de doorstroming naar werk en/of opleiding van laaggeschoolde jonge werkzoekenden. De sociale partners zijn van oordeel dat het beleid inzake startbanen hierop moet inspelen.

De Raad engageert zich om via de STC's de doelgroep voor de startbanen uit te breiden en verwijst hiervoor naar het VESOC-standpunt (d.d. 22 november 1999) terzake, namelijk een uitbreiding tot de ... "de deeltijds leerplichtigen en de werkloze jongeren, inzonderheid tot de langdurig werkloze jongeren, gelet op de specifieke toestand van de Vlaamse arbeidsmarkt". De Raad verwijst eveneens naar dit VESOC-standpunt voor een sectorale invulling waarbij convenanten worden afgesloten tussen sectoren en de Vlaamse overheid en zijn vragende partij voor verder overleg over de Vlaamse invulling van het plan.

De voorgenomen toename van het aantal IBO's om aan het Vlaamse startbanenplan invulling te geven, dient ondersteund te worden door de nodige middelen voor omkadering en begeleiding.

De bestaande Vlaamse instrumenten inzake alternerende vormen van opleiding

en werkervaring dienen maximaal benut te worden. Het is ten eerste nodig om de knelpunten weg te werken in het stelsel van KB 495. De Raad is van mening dat in navolging van het stelsel van deeltijds leerplichtigen ook in dit stelsel een nieuwe dynamiek moet worden gebracht worden.

De startbanen kunnen ten tweede de dynamiek die werd ingezet voor de trajectbegeleiding van deeltijds leerplichtigen verderzetten en verbreden.

De Raad dringt er ten derde op aan dat de Vlaamse overheid een initiatief neemt naar de federale overheid om het wettelijk kader inzake startbanen maximaal te laten aansluiten bij de realiteit van het deeltijds leren. De problemen stellen zich met name bij leercontracten en KB 495 die een looptijd hebben van meer dan 2 jaar en bij sommige contracten voor deeltijds lerenden die voor 10 maanden afgesloten worden.

Ook andere groepen jongeren die zwakker staan op de arbeidsmarkt zoals jonge bestaansminimumtrekkers en migranten moeten aan bod kunnen komen in deze startbanen.

In het beleid inzake startbanen dient ook de link behouden te worden met de landingsbanen voor oudere werknemers, met de bedoeling om de technische kennis en ervaring van oudere werknemers te valoriseren door middel van peterschaps- en mentorprojecten om jongeren te begeleiden op de werkvloer.

De Raad herhaalt zijn vraag om actief betrokken te blijven in VESOC bij de concrete invulling van de modaliteiten voor de startbanen en de landingsbanen.

De Raad herinnert er verder aan dat naast de preventieve aanpak ook een curatieve aanpak nodig blijft van de werkloosheid gezien de Vlaamse arbeidsmarkt-situatie. Werkzoekenden die na 2 jaar niet meer in een traject zitten, moeten opnieuw uitgenodigd en opgenomen worden in de trajectwerking.

3.2 Overgang van passieve naar actieve maatregelen

In 1998 werd het bereik van 12,3 of 14,3% na 3 maanden werkloosheid behaald voor wat betreft het percentage werklozen aan wie een opleiding of soortgelijke maatregel wordt aangeboden. Vlaanderen heeft in 1999 aanzienlijk geïnvesteerd in deze preventieve aanpak. De Raad meent dan ook dat in 1999 er een gedeeltelijke inhaalbeweging gebeurd is en vraagt naar een realistische raming van de realisatiecijfers voor 1999 in het kader van de monitoring van het actieplan. Terzake kan verwezen worden naar de technische werkgroep op federaal niveau die zich over dit onderwerp zal beraden. De Raad dringt erop aan om de inspanningen verder te zetten om de doelstelling van 20 % daadwerkelijk te behalen.

1999 was voor de VDAB echter een overgangsjaar: doorheen de herstructurering werd tegelijkertijd de trajectwerking geïntroduceerd. Op basis van een evaluatie van de engagementen van de VDAB betreffende de uitvoering van de Vlaamse bijdrage voor de uitvoering van de Europese Werkgelegenheidsrichtsnoeren 1999 kan vastgesteld worden dat cijfermatig de doelstellingen voor richtsnoer 1 en 2 behaald zullen worden. Een probleem vormt echter de doorstroming naar andere onderdelen van de trajectwerking.

De Raad is van oordeel dat de trajectwerking in de VDAB op kruissnelheid dient te komen en meent dat in functie hiervan de case-load van de trajectbegeleiders nader dient onderzocht te worden. Trajectwerking is immers maatwerk en een arbeidsintensieve aangelegenheid.

De fase van screening krijgt ondertussen de nodige aandacht. De sociale partners menen dat de verschillende projecten dienen geëvalueerd en geïntegreerd te worden waarbij een competentieanalyse van werkzoekenden meer op de voorgrond komt.

Volgens de Vlaamse sociale partners dienen bovendien de verschillende instrumenten voor werkervaring stelselmatig opgevolgd en vergeleken te worden qua efficiëntie en effectiviteit, met het oog op zowel het optimaliseren van de instrumenten als op vereenvoudiging en transparantie van de instrumenten.

Er kan vastgesteld worden dat het stelsel van WEP-privé weinig succes kent in tegenstelling tot het stelsel van de IBO. Inmiddels werd door de federale sociale partners een aanbeveling gericht tot de federale overheid, die aansluit bij de Vlaamse (WEP-privé) aanpak, met name de activering van de werkloosheidsuitkeringen van toepassing maken op alle zeer langdurig werklozen, los van de functieomschrijving. In het licht van beide vaststellingen pleiten de sociale partners ervoor om het stelsel van WEP-privé af te schaffen en de middelen aan te wenden voor de uitbreiding van IBO. Het stelsel dient versterkt te worden en aangepast te worden aan de noden van specifieke doelgroepen.

In de social profit dient te worden nagegaan onder welke voorwaarden het instrument van IBO beter kan ingevuld worden. Via de premies kan tenslotte het instrument georiënteerd worden naar de doelgroep van laaggeschoolden en de laaggeschoolde langdurig werklozen.

Voor het stelsel van WEP-plus worden er soepelere regelingen qua duur - i.c. kortere werkervaringsperiodes - en terugkeermogelijkheden gevraagd.

Reeds in de ronde tafelconferentie voor laaggeschoolden (11 mei 1999) werd het probleem aangehaald van het bureaucratisch karakter, de complexiteit en de afstemming tussen de Vlaamse en federale tewerkstellingsmaatregelen. De problemen op dit domein werden eveneens aangekaart in de STC-stuurgroep. De Raad kondigt aan dat er een initiatief zal worden genomen op korte termijn om de problemen bij de verschillende maatregelen te inventariseren en oplossingen te zoeken.

Wat de eenvormigheid van uitstroomnormen betreft, wordt verwezen naar het standpunt van de Vlaamse sociale partners m.b.t. het Europese structuurbeleid voor de periode 2000-2006. In alle begeleidings- en opleidingsinstanties dient naar conformiteit met de VDAB-normen te worden gestreefd.

Andere normen zijn mogelijk op STC-niveau voor doelgroepen waarvoor op voorhand gerechtvaardigd wordt dat de uitstroomnormen niet behaald kunnen worden, mits dit op niveau van de STC's kan gecompenseerd worden via andere acties.

Inzake de remediëring van de knelpuntberoepen menen de partners dat er veel initiatieven genomen worden, die echter in gespreide slagorde verlopen. Het probleem dient echter op vele fronten tegelijkertijd aangepakt te worden. De Raad is vragende partij voor VESOC-overleg om een geïntegreerd plan op te stellen waarbij de inspanningen worden opgenomen van de Vlaamse overheid, de Vlaamse sociale partners, de sectoren, de verschillende opleidingsactoren en onderwijs.

De Raad verwijst voor het debat over rechten en plichten van werkzoekenden naar de "aanbeveling over het arbeidsmarktbeleid in Vlaanderen" (1999). Daarin wordt gepleit voor een contractuele aanpak, waarbij de rechten en de plichten van werkzoekenden vooraf worden verduidelijkt en werkzoekenden een voldoende aantal mogelijkheden wordt aangeboden. Indien er sprake is van manifeste onwil zoals het niet nakomen van gemaakte afspraken, het niet ingaan op uitnodigingen zonder geldige redenen, het weigeren van een aangepast aanbod van opleidings- of tewerkstellingsmogelijkheden, moet dit conform het samenwerkingsakkoord inzake de transmissie van gegevens gesignaleerd worden aan de RVA. De transmissie van gegevens dient echter gekoppeld te worden aan de gradualisering van het sanctiebeleid. De sociale partners vragen aan de Vlaamse regering om het dossier i.v.m. de transmissie van gegevens en de gradualisering van sancties op de agenda te brengen van het overleg met de federale overheid.

Ondertussen dienen de inspanningen verder gezet te worden om structurele, belemmerende factoren weg te werken en kan verwezen worden naar het actieplan dat de Vlaamse sociale partners in de schoot van de VDAB op punt stelden en dat op verschillende hefboomen wenst in te werken.

Inzake de toeleiding wordt de PLOT-werking (Plaatselijk Loket voor Tewerkstelling) ingeschakeld en worden aangepaste toeleidingsmethodieken onderzocht. In het concept van de lokale werkwinkels zullen deze methodieken toegepast worden. Voor een deel van de werkzoekenden volstaat een formele uitnodiging niet en dienen de betrokkenen in hun omgeving opgezocht te worden. Hiervoor kan medewerking gezocht worden bij allerlei organisaties zoals buurtwerken, migrantenorganisaties, jongerenorganisaties e.a. Momenteel starten de eerste experimenten.

De Raad vraagt om via het VESOC-overleg betrokken te worden bij de concrete uitwerking van het concept van de lokale werkwinkels.

De VDAB bouwt verder aan een structurele samenwerking met de Lijn om eventuele mobiliteitsproblemen op te vangen en maakt mobiliteitsplannen op voor de grote VDAB-klantencentra. Er zal tussengekomen worden bij de vervoersonkosten en de experimenten inzake gratis rijlessen worden verdergezet.

De inspanningen inzake flexibele kinderopvang dienen verdergezet te worden en geconcretiseerd te worden in een structurele samenwerking tussen VDAB en Kind en Gezin. Er wordt gezocht naar een hogere tegemoetkoming in de kosten voor kinderopvang.

Verder wordt er een aanpak ontwikkeld voor werkzoekenden die medisch ongeschikt bevonden worden voor bepaalde vacatures.

Tenslotte dient er een Vlaams beleid ontwikkeld te worden om de hoge graad van functionele laaggeletterdheid van werkzoekenden weg te werken.

De Raad vraagt in de Europese doelstelling 2 een volwaardig arbeidsmarktluik uit te bouwen waarbij de bevoegdheid van de STC's erkend wordt.

3.3 Oudere werknemers

De is van mening dat alle middelen dienen ingezet te worden om oudere werknemers actief te houden op de arbeidsmarkt. Wil men de arbeidsparticipatie van oudere werknemers bevorderen, dienen twee pistes bewandeld te worden: een beleid gericht op het behoud van oudere werknemers in het bedrijf en het terug activeren van oudere werkzoekenden.

Bij de eerste piste ligt de nadruk op het leeftijdsbewust personeelsbeleid. Er dienen aangepaste instrumenten aangereikt te worden aan het bedrijfsleven. De SERV engageert zich om een campagne te lanceren in het bedrijfsleven via de verschillende organisaties. De Raad is ervan overtuigd dat opleiding één van de instrumenten is van een leeftijdsbewust personeelsbeleid en vragen dat oudere werknemers een prioritaire doelgroep worden in zwaartepunt 3 van doelstelling 3 en in het vernieuwde Hefboomkrediet.

Het concept van landingsbanen dient verder uitgewerkt te worden waarbij peterschaps- en mentorformules worden aangemoedigd. Om deze formules echter te doen slagen zijn er een aantal randvoorwaarden zoals aangepaste opleiding voor de betrokken werknemers, die dienen vervuld te worden.

Reeds in het standpunt i.v.m. de invulling van het Europese structuurbeleid pleitte de Raad voor een uitbreiding van het decretale charter van de werkzoekenden naar alle werkzoekenden. Er dient nagegaan te worden op welke manier het verbod op leeftijdsdiscriminatie hierin kan ingeschreven worden.

De tweede piste is het activeren van oudere werkzoekenden of werknemers die dreigen werkloos te worden. Deze doelgroep zou meer kunnen opgenomen worden bij de acties van de projectontwikkelaars van de STC's. Ook dient de doelgroep specifieke aandacht te krijgen bij de operationalisering van het Herplaatsingsfonds.

In de VDAB wordt een specifieke actie om werkzoekende 45+ te heroriënteren op de arbeidsmarkt, uitgewerkt.

3.4 Het bevorderen van een voor iedereen openstaande arbeidsmarkt

Het VESOC-actieplan voor migranten komt op kruissnelheid en moet intensief verdergezet worden. Voor 2000 wordt het objectief gesteld om in 75 nieuwe bedrijven een proces op te starten van positieve actie.

Stilaan groeit men meer en meer naar een inclusief beleid. Naast kwantitatieve doelstellingen worden ook kwalitatieve doelstellingen vooropgesteld, nl. het verdiepen en verbreden van de acties waarbij naar goede praktijken van bedrijven gezocht wordt. Ook zal in het bestaande reguliere beleid via de startbanen het tewerkstellingsbeleid voor migranten versterkt worden. De Raad vraagt overleg om het plan uit te breiden naar twee andere categorieën, nl. de personen in het kader van de regularisering van mensen zonder papieren en de asielzoekers. In het kader van het nieuwe communautaire initiatief Equal dienen de lidstaten innovatieve projecten voor asielzoekers te ontwikkelen.

Wat de professionele integratie van personen met een handicap betreft, zal nagegaan worden hoe de sociale partners een bijdrage kunnen leveren om - naar analogie met het VESOC-akkoord voor migranten - de arbeidssituatie van personen met een handicap en ruimer de arbeidsgehandicapten, te bevorderen.

3.5 Vergemakkelijking van de overgang van school naar werk

Voor de invulling van deze richtsnoeren verwijst de Raad naar de SERV-aanbeveling aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt (deel I secundair onderwijs, 1999).

De belangrijkste aanbevelingen betreffen :

- het verderzetten van de projecten van modularisering;
- het voorkomen van de ongekwalificeerde uitstroom met ondermeer het recht op een startkwalificatie;
- meer investeringen in techniek en technologie vanaf het lager onderwijs en een doorlichting van het vak technologie met bijsturing indien nodig;
- het geven van objectieve informatie en een intensieve oriëntatie en begeleiding van jongeren met het oog op het voorkomen van het watervaleffect. Ook de CLB's moeten geactiveerd worden om op dit vlak meer samen te werken met ondernemingen;
- versterken van het deeltijds leren en werken en uitbreiding van praktijkleren.

In deze aanbeveling engageren de Vlaamse sociale partners zich tot het volgende, mits een ondersteunend beleid en aangepaste regelgeving:

- een nieuwe dynamiek brengen in de werkervaring voor de deeltijds lerenden (zie supra);
- meer en betere stageplaatsen voor leerlingen en voor leraren in het TSO, BSO en BuSO die zo veel mogelijk aspecten van de beroepsuitoefening bestrijken;
- objectieve voorlichtings- en informatiecampagnes over het belang van technisch en beroepsonderwijs, de kansen op de arbeidsmarkt in de diverse sectoren;
- het stimuleren van convenanten met sectoren;
- het continueren en uitbreiden van het beroepsprofielenproject (zie supra);
- meer samenwerkingsverbanden tussen bedrijfsleven en onderwijs in verband met campagnes en acties voor de promotie van technologische vorming, met specifieke aandacht voor meisjes en allochtonen rond punten zoals studiekeuze, reële arbeidskansen, arbeidsvoorwaarden, combinatie gezin en arbeid;
- het oproepen van de sectoren voor meer en betere kansen op werkervaring voor allochtone jongeren en jongeren in het buitengewoon onderwijs;

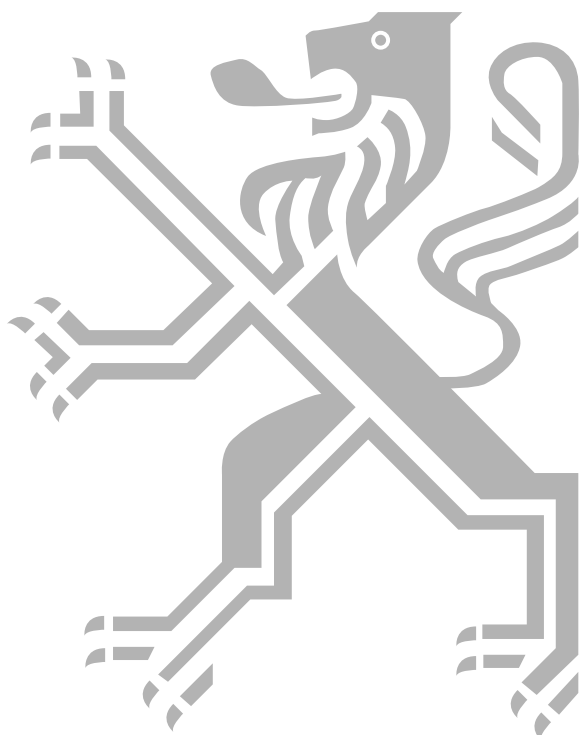
- het nagaan van de mogelijkheden voor een transparant en sluitend systeem van certificering en (h)erkenning van reeds verworven kwalificaties en competenties (zie infra).

De Raad stelt vast dat in de beleidsnota van de Minister van Onderwijs sprake is van het terugdringen van de ongekwalificeerde uitstroom met 20% gedurende deze regeringstermijn.

De Raad is het er mee eens dat dit streefcijfer een belangrijke aanzet betekent maar is van oordeel dat het percentage niet ambitieus genoeg is. Het uiteindelijke doel op lange termijn moet tenslotte toch het quasi volledig wegwerken zijn van deze uitstroom.

Dit vereist ook een operationalisering van de notie startkwalificatie en een globale strategie om het recht op een startkwalificatie te verspreiden (cf. de SERV-aanbeveling aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt, deel I secundair onderwijs, 1999).

Er dient nagegaan te worden in welke mate er naast kennisoverdracht ook voldoende aandacht is voor attitudes en vaardigheden (teamwerking, sociale en communicatieve vaardigheden) in het onderwijs zoals omschreven wordt in de eindtermen en of er op dit vlak bijsturing en/of opleiding nodig is.

4. Ontwikkelen van ondernemerschap

4.1 Vergemakkelijken van het oprichten en besturen van ondernemingen

Zoals aangekondigd werd in het Vlaamse Regeerakkoord is er dringend een Vlaams actieplan nodig om het aantal startende ondernemingen te doen toenemen.

Het onderwijs dient een bijdrage te leveren voor een positieve attitudevorming tegenover het zelfstandig ondernemerschap. Thematische onderwijsdossiers over zelfstandige activiteiten in sectoren zoals de productie, de distributie en de dienstverlening kunnen daarbij aan bod komen. Ook in het hoger onderwijs dient dit onderwerp uitgediept te worden.

In kader van administratieve vereenvoudiging dient er snel werk gemaakt te worden van het virtueel KMO-loket. De toegang tot durfkapitaal moet soepeler kunnen. De relaties tussen kenniscentra (universiteiten en hogescholen) en beginnende ondernemers moeten versterkt worden.

De Raad stelt vast dat een Vlaams label “verantwoord ondernemerschap” één van de prioriteiten is van deze regering en dringt erop aan betrokken te worden bij de initiatieven die in dit verband door de regering worden genomen.

4.2 Benutting van nieuwe mogelijkheden voor het scheppen van banen

Vlaanderen dient in te spelen op het werkgelegenheidspotentieel in de dienstensector.

De Raad pleit ervoor om de uitbouw van nieuwe diensten vooral via het reguliere circuit te laten gebeuren ondermeer door middel van dienstencheques, uitbouw van de social profit en de sociale economie. Deze bedrijven en instellingen kunnen werkgelegenheid scheppen - ook voor laaggeschoolden - en beantwoorden aan maatschappelijke behoeften.

De sociale inschakelingseconomie dient te fungeren als sluitstuk van de arbeidsmarkt. Buurtdiensten dienen maximaal ingebed te zijn in het lokale economische circuit. De Raad vraagt om de activering van de uitkeringen in het kader van de sociale werkplaatsen uit te breiden naar andere uitkeringen zoals bestaansminimum en invaliditeitsuitkeringen.

Wat betreft de tewerkstelling in de milieusector neemt de SERV zich voor om in 2000 een aanbeveling te doen over dit thema in opvolging van het recente rapport over de sociaal-economische analyse van de Vlaamse milieu-industrie (1999).

5. Bevorderen van het aanpassingsvermogen van de ondernemingen en hun medewerkers

5.1 Permanente vorming voor werknemers

De Raad meent dat een visie op langere termijn dient ontwikkeld te worden over permanente vorming en levenslang leren. In het beleid dient zowel een stimuleringsbeleid om de vraag naar opleidingen te bevorderen als een flankerend beleid gevoerd te worden. Zowel een stimuleringsbeleid voor bedrijven als stimuli voor individuele werknemers zijn hierbij noodzakelijk.

Op korte termijn nemen de Vlaamse sociale partners zich voor om de volgende basisprincipes te hanteren en verder uit te werken bij de uitvoering van hun taak als regisseur van zwaartepunt 3 van ESF 3 .

De instrumenten om bedrijven te stimuleren dienen opnieuw hertekend te worden. Er zijn eenvoudige en transparante instrumenten nodig. Het éénloket-principe staat hierbij centraal. Een beleid dient aansluiting te zoeken bij het vormingsbeleid in de sectoren.

Het implementeren van jobrotatie zal verder gestimuleerd worden, ook door middel van studiedagen en een verdere verspreiding van het handboek.

Bijzondere aandacht dient uit te gaan naar specifieke doelgroepen zoals laaggeschoolde werknemers en oudere werknemers.

De Raad vraagt dat het experiment VLAMIVORM en de zachte steun in de expansiewetgeving onderzocht worden op de mate van bereik en effectiviteit. Het VIONA-

onderzoek over de effecten van stimuleringsmaatregelen voor bedrijven kan in de discussie betrokken worden.

De Raad verwijst verder naar zijn vraag om het Hefboomkrediet open te stellen. In eerste instantie werd gevraagd om het krediet open te stellen voor knelpuntberoepen. De Raad meent echter dat er nood is aan een algemene Vlaamse steunmaatregel voor opleiding in het kader van permanent leren en vragen hierover overleg met de Vlaamse overheid.

Het flankerend beleid dat op dit actieterrein nodig is, is het ondersteunen van opleidingsplannen en het inschakelen van sectorconsulenten die bedrijven adviseren bij de opmaak van een opleidingsplan en die hen wegwijs maakt in de stimuleringsmogelijkheden die de overheid hen biedt.

De Raad is van mening dat ook een stimuleringsbeleid voor individuele werknemers dient ontwikkeld te worden. In eerste instantie moet nagegaan worden hoe bestaande instrumenten zoals Betaald Educatief Verlof (BEV), aanmoedigingspremies, vergoeding bij sociale promotie versterkt en efficiënt kunnen ingezet worden.

Wat betreft het flankerend beleid, ontbreekt momenteel de mogelijkheid van advies en informering voor de individuele werknemer om de eigen competenties (assessment) en de eigen loopbaanmogelijkheden in te schatten. Werknemers dienen eveneens te kunnen beschikken over een opleidingsdatabank.

Inzake streefcijfers voor permanente vorming dient snel werk gemaakt te worden van een monitoringsysteem. Volgens de SEB-enquête is er de laatste jaren een felle stijging van het aantal werkenden in opleiding. In 1998 volgden 130.000 werkenden (of 5% van alle werkenden) een opleiding tijdens vier weken voorafgaand aan de enquête. De Raad meent dat conform de voorgestelde streefcijfers op het federale niveau, nl. een stijging van de vormingsinvesteringen van bedrijven op

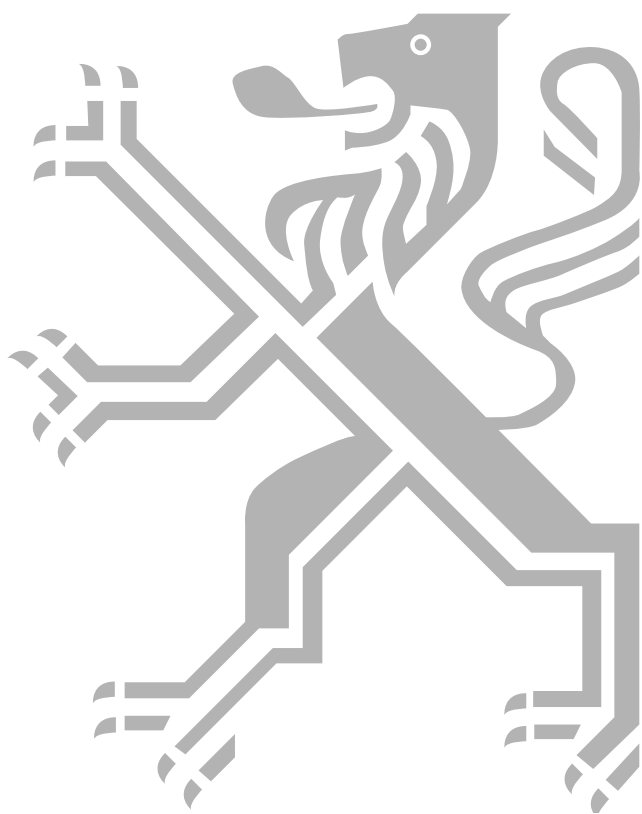
6 jaar tot 1,9% van de loonmassa, eenzelfde groeipad dient uitgetekend te worden voor participatiecijfers op Vlaamse niveau: dit zou een stijging van 50% betekenen over een periode van 6 jaren.

ICT moet nadrukkelijker aan bod komen in de lerarenopleiding en dient een volwaardig onderwijspakket te worden. Er dient eveneens meer geïnvesteerd te worden in de ontwikkeling van nieuwe technologieën en van netwerkinfrastructuur voor open leren en afstandleren. Het VDAB-aanbod terzake kan verder uitgebouwd worden in partnerschap met bedrijven en private opleidingsverstrekkers. Het arbeidsmarktgerichte aanbod van het volwassenenonderwijs dient aan te sluiten op de vragen en noden van werknemers en het bedrijfsleven ondermeer door de actieve betrokkenheid van de sociale partners bij de programmatie.

Tenslotte vraagt de Raad dat de modularisering van het onderwijs voor sociale promotie wordt versterkt en dat daarbij naadloos wordt aangesloten bij het modulariseringsproject in het secundair onderwijs (o.m. oog op uitwisselbaarheid van trajecten).

De Edufora zijn in de startblokken, maar de Raad wijst erop dat dit in samenwerking met de STC's dient te gebeuren en verwijst naar de afspraken dat het educatieve richtplan voorgelegd dient te worden aan de STC-stuurgroep en dat het behoeftendekkingsrapport op basis van informatie verstrekt door het STC dient te worden opgesteld.

Tenslotte kondigen de Vlaamse sociale partners in 2000 een aanbeveling aan over permanente vorming in het kader van levenslang leren.

6. Versterken van het gelijke kansenbeleid voor mannen en vrouwen

6.1 Gender mainstreaming

Een basisvoorwaarde voor een gelijke kansenbeleid is het wegwerken van de structurele belemmeringen inzake de werkloosheidsvallen. Een globaal beleid voor deze werkloosheidsvallen (zie supra) komt hieraan ten goede.

Een permanent monitoring systeem dient ontwikkeld te worden zodanig dat er opvolging kan gebeuren en kan ingegrepen worden op die domeinen waar mogelijke problemen zijn.

De Raad vraagt de Vlaamse Regering een initiatief te nemen om de Vlaamse regelgeving inzake toegang tot het arbeidsproces en beroepsopleiding in overeenstemming te brengen met de Europese wetgeving.

6.2 Bestrijding discriminatie tussen mannen en vrouwen

De projecten voor rol doorbrekende opleidingen in samenwerking met de sectoren dienen verdergezet te worden en te worden uitgebreid naar de sector van het onderwijs. De nodige instrumenten om opleiding rol doorbrekend te maken moeten hierbij ontwikkeld worden. De VESOC-middelen kunnen als cofinanciering gebruikt worden bij de ESF-middelen om dit beleid vorm te geven.

6.3 Combinatie gezin en arbeid

Volgens de Raad neemt de behoefte aan formele kinderopvang toe met daarbij vooral de vraag naar flexibele opvangvormen. Het streven naar gepaste opvang is echter slechts één instrument om de combinatie gezin en arbeid vlotter te laten verlopen. Flexibele arbeidsvormen als deeltijdarbeid, glijdende uurregelingen, een gecompriëerde werkweek en telewerk laten toe de arbeidsorganisatie beter af te stemmen op de individuele noden van de werknemer.

De Raad meent verder dat in de ronde tafel over "arbeid en gezin" 1999 verschillende aanbevelingen werden aangereikt aan het beleid om de combinatie arbeid en gezin beter mogelijk te maken. De Vlaamse sociale partners engageren zich om naar aanleiding van de adviesvraag van de minister van Werkgelegenheid en Toerisme over arbeid en zorg de resultaten te bekijken van deze rondetafel met het oog op aanbevelingen over een gezinsvriendelijke arbeidsorganisatie.

6.4 Vergemakkelijken van de herintreding op de arbeidsmarkt

In het kader van de aanbeveling over afstemming van de tewerkstellingsmaatregelen (p. 14) zullen de sociale partners bijzondere aandacht besteden aan de toegankelijkheid voor niet-uitkeringsgerechtigden (herintreders/herintreedsters, geschorsten).

De Raad vraagt om de projecten voor herintreedsters die vroeger reeds bestonden in de VDAB, terug op te starten in samenwerking met een aantal vrouwenorganisaties die zich op deze problematiek profileren.

Leden

Voorgedragen door de representatieve werknemersorganisaties:

Clauwaert Annick, Dielen Ilse, Geybels René, Harding Ton, Jonckheere Fernand, Peeters Vital, Slabbinck Lutgard, Verboven Xavier, Vercamst Jan, Wijckmans Ferre

Voorgedragen door de representatieve organisaties van de werkgevers, de middenstand en de landbouw:

De Pril Wilson, Dillen Marc, Hofkens Frans, Leemans Patricia, Muyters Philippe, Neyt Regine, Offeciers - Van de Wiele Mieke, Peeters Kris, Sauer Dirk, Van Havere Katleen

Plaatsvervangende leden

Voorgedragen door de representatieve werknemersorganisaties:

Callaert Jan, Daemen André, De Baene Jean-Marie, De Batselier Georges, Engelen Hugo, Hamelinck Luc, Reniers Chris, Rosvelds Sandra, Van Sevenant Siska, Vercammen Sandra

Voorgedragen door de representatieve organisaties van de werkgevers, de middenstand en de landbouw:

Bode Agnes, Bortier Johan, Bosch Claire, Cortens Isabelle, De Moor Jozef, De Rook Chris, Gotzen Rudi, Michiels Michel, Penne Katrien, Vermeylen Eric

Dagelijks Bestuur

Voorzitter: Peeters Kris (NCMV)

Ondervoorzitter: Peeters Vital (ACV)

Leden: Muyters Philippe (VEV), Verboven Xavier (ABVV)

Wonen de vergaderingen bij met raadgevende stem:

Administrateur-generaal SERV: Kerremans Pieter

Adjunct-administrateur-generaal SERV: Deman Esther

